

Beknopte samenvatting van het GEMEENTELIJK MILIEUBELEIDSPLAN 2005-2009 WETTEREN AAN DE SCHELDE



Waarom een milieubeleidsplan (MBP)?

Iedere Vlaamse gemeente is decretaal verplicht om met een gemeentelijk milieubeleidsplan uitvoering te geven aan het Vlaams milieubeleidsplan (*Mina-plan 3* voor de periode 2003-2007) en – in ons geval – het provinciaal milieubeleidsplan Oost-Vlaanderen 2005 – 2009.

Het beleidsplan kan binnen de bevoegdheid van de gemeente het gewestelijk en het provinciaal milieubeleidsplan aanvullen. Het mag evenwel niet afwijken van de bindende bepalingen van deze plannen.

Het gemeentelijk milieubeleidsplan is na vaststelling vijf jaar van kracht zijn.

Hoe kwam dit beleidsplan tot stand?

In de loop van 2004 is een gemeentelijke werkgroep, in samenwerking met een studiebureau, van start gegaan met een aantal intensieve werkgroepvergaderingen waarin gepeild werd naar het huidige

gemeentelijke beleid, de knelpunten van dit beleid en de doelstellingen van de gemeente voor de komende jaren. Op basis van deze werkgroepvergaderingen en de input van andere beleidsplannen (gemeentelijk natuurontwikkelingsplan, ruimtelijk structuurplan, mobiliteitsplan...) ging het studiebureau over tot de opmaak van een voorontwerp. Na interne adviezen kwam een ontwerp tot stand waarmee de gemeente naar buiten trad tijdens een **openbaar onderzoek** (27 mei tot 27 juli 2005).

Na het openbaar onderzoek werd het zogenaamde **overwegingsdocument** opgemaakt. In dit document werd het standpunt van de gemeenteraad over de tijdens het openbaar onderzoek uitgebrachte opmerkingen en adviezen bij besluit vastgesteld. Het ontwerp werd nadien gefinaliseerd tot het definitieve MBP Wetteren.

Het milieubeleidsplan in een notendop

Met het milieubeleidsplan, dat vanzelfsprekend voortbouwt op het natuur- en milieubeleid dat vandaag in de gemeente wordt gevoerd, wil de gemeente voor een langere termijn een werkbaar beleidsvisie inzake milieu en natuur vastleggen.

Het gemeentelijk milieubeleidsplan kadert binnen de taakstellingen en doelstellingen die het Vlaamse Gewest en de Provincie vooropstellen. Niettemin heeft de gemeente haar eigenheid, waardoor zij zich onderscheidt van andere gemeenten en waardoor zij bijzondere accenten in haar beleid kan leggen.

In het milieubeleidsplan komen volgende milieuthema's aan bod:

- Afval en milieuverantwoord productgebruik
- Integraal waterbeleid
- Natuur, landschap, bos en groen
- Hinder
- Mobiliteit
- Energiezorg

Per thema wordt de huidige situatie geschetst en worden knelpunten en mogelijkheden opgesomd. In dit milieubeleidsplan wordt de nadruk gelegd op de doelstellingen en minder op individuele acties. Uit de lijst van mogelijke acties zal de gemeente **jaarlijks een gemotiveerde keuze maken**. Die keuzes, d.w.z. de nadere invulling, uitwerking en opvolging van de acties en eventuele bijsturing en actualisatie van het MBP, komen in het milieujaarprogramma aan bod.

Voortbouwend op de discussies binnen de gemeentelijke werkgroep zijn voor een aantal thema's één of meer **projecten naar voor geschoven**. Deze projecten integreren de visie en doelstellingen van

het beleid voor de volgende 5 jaar. De projecten zijn een aanvullende uitwerking van het actieprogramma van het milieubeleidsplan. Voor een goed begrip: de gemeente zal zowel de thematische acties (veelal vereist in het kader van de samenwerkingsovereenkomst met de overheid) als de projecten uitvoeren.

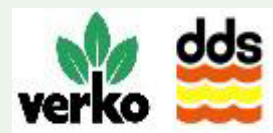
Is dit een volledig nieuw initiatief of kan de gemeente voortbouwen op wat er reeds gestart is?

Waar wil de gemeente met het initiatief staan wanneer zij een nieuw milieubeleidsplan zal opmaken?

Een greep uit de projecten ...

PROPER WETTEREN

Behalve de schoolgemeenschap willen wij ook de burger aanspreken en zorgen voor een fleuriger straatbeeld. De organisatie van een jaarlijkse stratenschoonmaak moet de mensen motiveren om bewuster met afval om te gaan. De gemeente bundelt onder dit project ook andere initiatieven in verband met het rein houden van Wetteren, inclusief de aanpak van zwerfvuil tijdens evenementen.



Enkele acties van dit project:

- De samenwerkingsovereenkomst met vzw Sociale Werkplaats De Schakel bestendigen
- De selectieve inzameling bij het openluchtwembad De Warande specifiek aanpakken, o.m. door bepalingen in de concessie
- Aanpak van de afvalproblematiek bij evenementen optimaliseren
- Het belangrijke luik 'afval' van een tweejaarlijkse milieubeurs, i.s.m. Wichelen en Laarne, inhoudelijk voorbereiden en afstemmen op de noden in Wetteren



NATUUR EN GROEN NAAR HET CENTRUM

Wetteren is dan wel een plantengemeente en **rondom het centrum is heel wat natuur van goede kwaliteit aanwezig** maar in het centrum van de gemeente merkt men deze troeven niet. De beperkte band tussen Wetteren en de Schelde, de weinig natuurlijke inrichting van het centrum en het ontbreken van verwijzingen zijn knelpunten die zowel in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan

als bij de opmaak van dit milieubeleidsplan sterk naar voor kwamen. Concrete initiatieven zijn er tot vandaag niet.

'Wetteren aan de Schelde: op zoek naar een hechte band'. Eén van de doelstellingen is dan ook de Schelde terug op te nemen in het stedelijk gebeuren, er nieuwe functies aan te geven en er een volwaardig stadselement van te maken.

De link tussen het verstedelijkte centrum en het groene buitengebied kan gelegd worden door in het centrum sterke verwijzingen naar de groengebieden en de rivier aan te brengen.

Dit is een relatief zeer ambitieus project dat het beleidsdomein milieu overstijgt. De uitvoering van het milieubeleidsplan kan een nieuwe impuls zijn om een gekend gebrek aan kwaliteit van het stedelijk centrum te verhelpen.

Na 5 jaar moet een wijziging of minstens een duidelijke kentering zichtbaar zijn.



Enkele acties van dit project:

- Waar mogelijk groenelementen langs straten en pleinen aanbrengen, van de groene rand naar het centrum, met aandacht voor plaatselijke flora in de plaats van het weinig natuurlijk siergroen dat nu gebruikt wordt
- Verbeteren van de kwaliteit van de gemeentelijke plantenbakken. Nu wordt een soms weinig aantrekkelijk gamma van allerlei materialen gebruikt (beton, hout, gemetste bakken, ...)

Wanneer de gemeente echt werk wil maken van dit project en verder wil gaan dan enkele punctuele ingrepen, dan kan een **ideeënwedstrijd** een geschikte ondersteuning vormen. Dit kan bijvoorbeeld gerealiseerd worden door het Scheppersinstituut Wetteren en de hogeschool Melle erbij te betrekken (via afstudeerwerk tuin- en landschapsarchitecten) of de wedstrijd open te stellen voor alle scholen.

CREËREN EN BEHOUDEN VAN (NATUUR)VERBINDINGEN

De verbindingengebieden - of V-gebieden - volgens de terminologie van het ruimtelijk structuurplan Wetteren zijn die gebieden die op gemeentelijk niveau belangrijk geacht worden voor het realiseren van (ecologische) verbindingen tussen twee of meerdere natuurlijke gebieden. Ze garanderen min of meer het aaneensluiten van de prioritaire gebieden. Door deze gebieden met elkaar te verbinden ontstaat een ecologisch **netwerk**. De natuurfunctie komt er ondergeschikt voor met andere functies van het buitengebied.

Het ruimtelijk beleid dat de gemeente wenst te voeren in de verbindingengebieden is gericht op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van kleine **landschapselementen**. Dit moet

evenwel gebeuren in evenwicht met de andere functies van het gebied. Het bouwvrij houden van de verbindingengebieden staat voorop.

De gemeente wil de eerstvolgende jaren een bijzondere aandacht schenken aan het **behoud van de bossen**, ook die beboste percelen die geen groene bestemming hebben volgens het gewestplan. Wij zullen nagaan of een gemeentelijk RUP het gepaste instrument is. Een andere mogelijkheid is het laten opnemen van de bospercelen als **natuurverbindingengebieden**, op voorwaarde dat dit in overleg met de Provincie gebeurt.

Tijdens de planperiode van dit MBP wil de gemeente concreet werk maken van het herstel van de **verbinding tussen Papeleubos en d'Heide**, waar nu een maisakker een breuk vormt.



Voor de zeer waardevolle natuur van de gemeente (Wetterse stuifduinen, Kalkense Meersen, ...) die tot het Vlaams Ecologisch Netwerk – VEN – of het Europese netwerk NATURA 2000 behoort, zal het Vlaamse gewest in de nabije toekomst **natuurrichtplannen** laten opmaken. Bovendien zal de werking van het nieuw **Regionaal Landschap Schelde-Durmeland** zeker leiden tot initiatieven die de natuurontwikkeling en het landschapsherstel in de gemeente ten goede komen.



De bestemming op het gewestplan is **natuurgebied**. Het ligt in de bedoeling deze bestemming ook waar te maken **met ruimte voor zachte recreatie**. De herwaardering van de oude Scheldermeander vormt hierbij het uitgangspunt.

De gemeente streeft ernaar om het plan vóór 2010 grotendeels te realiseren.

Enkele acties van dit project:

- *Blijven toekennen van subsidies voor het aanplanten, (her)aanleggen en onderhouden van kleine landschapselementen ('GNOP' subsidies)*
- *Opmaken van een gebiedsdekkende kaart met mogelijke aanleg van verbindingselementen en deze verbindingen gebied per gebied aanpakken*
- *Het verbindingengebied tussen het Papeleubos en d'Heide effectief herstellen.*
- *Alle bestaande bossen op het grondgebied van de gemeente beter beschermen, ook die beboste percelen die geen groene bestemming hebben volgens het gewestplan*

NATUURINRICHTINGSPLAN DE HAM

De natuurinrichting van De Ham in het kader van een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) is voor Wetteren relatief zeer belangrijk, ook al is de natuurwaarde van dit gebied niet te vergelijken met de waarde van bijv. de Kalkense Meersen (grensoverschrijdend en in bovengemeentelijke dynamiek).

De Ham is gesitueerd ten westen van Overschelde, een stedelijke uitloper van Wetteren ten noorden van de Schelde. Het gebied ligt op de grens tussen stedelijk gebied en open ruimte.

LOKALE MILIEUHINDER VERMINDEREN

In dit project zijn diverse acties samengebracht die kaderen in het beleid voor het thema 'hinder'. Vele hinderaspecten zijn wettelijk geregeld of zij zijn de bevoegdheid van hogere beleidsniveaus. De gemeente zal vooral een **sensibiliserende** en vaak ook een **bemiddelende rol** hebben. Ook is het nuttig dat wij over beleidslijnen beschikken voor hinder waar de gemeente effectief iets kan aan doen.

De keuze van de acties die onder dit project een plaats krijgen, is bepaald door actuele knelpunten die de gemeente wil oplossen. Daar hoort **ook de visuele vervuiling van het landschap** bij, o.m. lelijke schuilhokken voor het vee, afgedankte badkuipen die als drinkwaterbak voor het vee dienst doen, berghokjes gemaakt van recuperatiemateriaal, achtergelaten wrakken....

Enkele acties van dit project:

- *Een gelijkvormig beleid voeren i.v.m. afwijkingen op de regelgeving muziek*
- *Uitwerken van een beleidslijn over lichthinder en onderzoeken waar lichthinder in het landelijk gebied van Wetteren kan beperkt worden*

- *Visuele vervuiling van het landschap aanpakken door een landschapsverordening*



ENERGIEZORG EN RATIONEEL WATERGEBRUIK

De **interne milieuzorg** van de gemeente Wetteren heeft als doel de milieubelasting door de eigen diensten te beperken én de bevolking te sensibiliseren door het uitspelen van de voorbeeldfunctie

Om de **voorbeeldfunctie van de gemeente** uit te spelen zijn vooral de initiatieven en feitelijke verwezenlijkingen m.b.t. watergebruik, het REG-beleid en hernieuwbare energiebronnen geschikt. De gemeente wil hier de komende jaren meer aandacht aan schenken. Dit milieubeleidsplan is voor een deel ook een strategisch document dat mensen aan het denken kan zetten. Voorbeelden van initiatieven die de gemeente Wetteren reeds heeft uitgevoerd, kunnen daarbij helpen.

Enkele acties van dit project:

- *Confirmatie van de functie en de taken van de energiecoördinator*
- *Keuze van de opname van nieuwe gebouwen in het energiezorgsysteem, op basis van een inventaris*
- *Meer aandacht schenken aan hernieuwbare energie en de bestaande subsidieregeling uitbreiden tot warmtepomp en fotovoltaïsche panelen*
- *Een kaderstuk 'Water' in de nieuwe editie van de informatiebrochure "Wonen, bouwen en verbouwen"*

Binnen 5 jaar zou de gemeente graag zien dat **het voorbeeld van De Warande** navolging heeft gekregen in andere gebouwen van het patrimonium.

De gemeente wil tegen dan een sterk imago op het vlak van rationeel energiegebruik, alternatieve energie en een milieubewust watergebruik.



TRAGE WEGEN

Trage wegen zijn verbindingen of paden voor niet-gemotoriseerd verkeer. Heel wat trage wegen worden vandaag reeds ingeschakeld in wandel- en fietsroutes.

Een bijzondere inspanning is verantwoord, niet enkel om een deel van het cultuurhistorisch erfgoed te bewaren maar ook om de bruikbaarheid van dit netwerk van wegen en paden te verhogen.

Wetteren streeft ernaar om **een herkenbaar systeem van lussen** te ontwikkelen, waardoor wandelaars en fietsers een rijk aanbod krijgen om vanuit de bebouwde kernen via korte of langere parcoursen het landschap en de open ruimte van de gemeente te verkennen.

Het project is een uitgelezen kans om diverse acties met een duidelijke **milieulink** uit het **mobiliteitsbeleid** van de gemeente concreet te verwezenlijken. Het netwerk kan een rol spelen bij het ontwikkelen van alternatieve vervoersplannen voor school- en voetgangersverkeer.

De openstelling van Trage Wegen wordt gekoppeld aan de **cultuurhistorische en natuurhistorische verwevenheid**: indien er langs het netwerk informatieborden komen, dan niet enkel over de natuur en het landschap maar ook de heemkunde, bijzondere toponiemen, merkwaardige gebouwen of kunstwerken.

Enkele acties van dit project:

- *Herwaardering van de trage wegen in Wetteren – gefaseerde uitvoering van een globaal actieplan*
- *Bewaren en onder de aandacht brengen van het cultuurhistorisch erfgoed van de Trage Wegen*
- *Herstellen van de lijn- en puntvormige landschapselementen gelegen op de Trage Wegen*

Tegen pakweg 2010 wil Wetteren over een goed bewegwijzerd traag netwerk beschikken. Dit aanbod trekt niet enkel de inwoners van de gemeente aan maar kan ook bijdragen tot een attractievere imago van Wetteren aan de Schelde.



NATUUR- EN MILIEUEDUCATIE IN WETTEREN

In het milieubeleidsplan wordt meermaals aangestipt dat de **NME-werking in Wetteren reeds voortreffelijk** is. De NME-cel werkt actief met de scholen, vooral rond afvalpreventie maar ook in het kader van de natuureducatie. Het is dan ook bijna vanzelfsprekend dat het beleid deze werking inhoudelijk en organisatorisch ten volle wil blijven versterken.

Natuur- en milieueducatie stopt niet bij het thema afval en de organisatie van educatieve uitstappen in de natuur. De gemeente wil **milieubewust gedrag**, dat het hele spectrum van het lokale milieubeleid bestrijkt, bij de Wetterse scholengemeenschap stimuleren. De NME-werking van de gemeente zal gaandeweg meer aandacht besteden aan REG, hernieuwbare energiebronnen, rationeel watergebruik, mobiliteit,... en de communicatie en acties zeer sterk op de reële interesse van de jongeren trachten af te stemmen.

De gemeente wil in het bijzonder werk maken van een aanpak van het zwervuil langs de fietswegen van en naar de Wetterse scholen. De NME-cel van de milieudienst zal dit voornemen op een ludieke wijze uitwerken want het gemeentebestuur kiest resoluut voor een positieve benadering van de al bij al kleine problemen die de jeugd hierdoor veroorzaakt.

Enkele acties van dit project:

- “Wel gedaan”, de werking in het kader van een convenant ‘Propere school- en speelomgeving’
- Een eigen gebouwtje (demo-huis) voor een gemeentelijke NME-antenne is een wens
- Het Natuurleerpad Molenbeekvallei actief gebruiken en permanent actualiseren



ORGANISATIE EN DIENSTVERLENING

De gemeente wil de milieudienst optimaal ondersteunen bij de uitwerking van een geïntegreerd milieubeleid. Centraal staat de **integratie van het milieubeleid in alle beleidsvelden** van de gemeente en in de dagelijkse gemeentelijke werking. De organisatie daarvan gebeurt voor een groot deel binnen de werkdomeinen van de milieudienst die een sterke band met milieuthema's en het doelgroepenbeleid hebben.

Maar ook de formelere kerntaken van het lokale milieubeleid, zoals het behandelen van milieuvergunningen, het toezicht en het behandelen van klachten, vragen oog voor organisatie.

Enkele acties van dit project:

- *Optimaliseren van de externe communicatie van de milieudienst – ontwikkelen van een herkenbare huisstijl voor de milieudienst*
- *Vanuit de bevoegdheid 'Leefmilieu' pleiten voor de opmaak van een tuinbouwplan, waarin relevante aspecten van het actuele milieubeleid sterk aan bod komen*

De aanwerving van een duurzaamheidsambtenaar kan de milieuambtenaar ontlasten en de uitvoering van het vergunningenbeleid ten goede komen.

Deze ambtenaar zou taken op zich kunnen nemen waarvoor nu onvoldoende tijd beschikbaar is, bijvoorbeeld ivm de interne milieuzorg.

